

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Nauki o rodzinie w służbie polskiej rodziny”, oraz Walnego Zebrania Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, UPJPII w Krakowie, 27 listopada 2017 r.

Dnia 27 listopada 2017 roku na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Nauki o rodzinie w służbie polskiej rodziny” zorganizowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, przy współpracy Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego. Konferencja odbyła się pod patronatem Pani Elżbiety Rafalskiej, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Konferencja poprzedziła walne zebranie Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego. Okolicznościowy list przysłał bp Jan Wątroba, biskup rzeszowski, przewodniczący Rady ds. Rodziny Konferencji Episkopatu Polski: „Wyrażam wdzięczność za zaproszenie na konferencję Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, organizowaną w Krakowie na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II. Sprawy rodziny, nad którymi z troską pochylacie się, były bliskie św. Janowi Pawłowi II. W wielu dokumentach i przemówieniach z taką miłością mówił On o rodzinie, która dla każdego człowieka jest tą pierwszą i najważniejszą instytucją życia społecznego. Obrady i dyskusje są w tym miejscu, które jest szczególnie związane z postacią naszego Wielkiego Rodaka. Niech duchowa obecność św. Jana Pawła II będzie dla wszystkich Uczestników konferencji natchnieniem do odkrywania piękna rodziny polskiej... Wszystkim prelegentom i uczestnikom konferencji życzę owocnego spotkania”.

Profesor dr hab. Wojciech Świątkiewicz, członek Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów w referacie „Stan i sytuacja polskiej rodziny” podkreślił zachodzące zmiany w ujęciu małżeństwa i rodziny, zwłaszcza dokonującą się w wielu krajach Unii Europejskiej redefinicję małżeństwa i rodziny. Wskazał, że coraz więcej krajów Unii Europejskiej uznaje za małżeństwo związki tej samej płci i traktuje od strony prawnej traktuje związki kohabitacyjne tak samo jak małżeństwa. Zmieniają się także nastawienia wobec przyszłej roli matki i ojca. Prowadzone badania przez CBOS w ostatnich latach wskazują, że coraz więcej Polaków ceni sobie trwałe relacje, ale status związku ma dla nich coraz mniejsze znaczenie. Wskazane przemiany wpływają na poważne problemy demograficzne, co wymaga konstruowania nowej polityki pro-rodzinnej.

Kontynuacją wypowiedzi p. prof. W. Świątkiewicza było wystąpienie p. dr. hab. Mieczysława Guzewicza z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który przypomniał, że Ministerstwo opiera swoje działania na podstawowych kotwicach,

takich jak: podmiotowość, godność, wolność i wartości. Dlatego Ministerstwo podjęło różnorodne działania służące umocnieniu pozycji małżeństwa i rodziny. Zwrócił uwagę na podstawowe programy realizowane przez obecny Rząd i Ministerstwo: Program Rodzina 500+ jako systemowe wsparcie polskich rodzin, Program za życiem służący wsparciu kobiet wychowujących dzieci z niepełnosprawnością. Z kolei Maluch+ to resortowy program umacniający rozwój instytucji opieki nad dzieckiem do 3. roku życia. Rodziny wielodzietne są wspierane przez kartę dużej rodziny. Wsparciu mniej zamożnych rodzin służy Program Mieszkanie+. Z kolei Program Senior+ służy zwiększeniu aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym. Uznając, iż procesy demograficzne wymagają długotrwałych i ciągłych rozwiązań, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podjęło narodową debatę o rodzinie i aktualnie proponuje powołanie Społecznej Rady ds. Rodziny, tzw. Konwencji Warszawskiej oraz przygotowanie *Raportu o sytuacji polskiej rodziny*.

Doktor Bożena Bassa z Wydziału Studiów nad Rodziną UKSW przypomniała działania abp. Kazimierza Majdańskiego na rzecz utworzenia dyscypliny nauki o rodzinie. Od momentu powołania Instytutu Studiów nad Rodziną abp K. Majdański uważał, iż niezbędne są interdyscyplinarne studia nad rodziną, dlatego potrzebne jest powołanie nowej dyscypliny nauk o rodzinie. Pozostawał w stałym i bliskim kontakcie z papieżem Janem Pawłem II. Niestety mimo wielu podejmowanych rozmów i inicjatyw początkowe starania były odrzucane przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów. Dopiero powołano ją w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 8 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych.

Ksiądz prof. dr hab. Józef Stala, członek Uniwersyteckiej Komisji Nauki i prorektor UPJPII, w referacie *Stymulowanie doskonałości naukowej* przedstawił spojrzenie uniwersytet w kontekście oceny parametrycznej, czyli działalności wydziałów, a w tym rozwoju kadry, sukcesu aplikowanych wniosków grantowych, współpracy międzyuczelnianej i międzynarodowej, podpisanych porozumień i umów bilateralnych. W sposób szczególnie zwrócił uwagę na jakość pracy, zajmujących się naukami o rodzinie, wyrażającą się w publikacjach w periodykach jakościowo dobrych, w Polsce i za granicą, także monografie naukowe, autorskie czy wieloautorskie. Prelegent wskazał na ocenę periodyków oraz na mającą powstać listę wydawnictw – podkreślił ciekawą i ważną propozycję Pani Przewodniczącej PSF E. Osewskiej: możliwość zaprezentowania publikacji z nauk o rodzinie podczas zebrania PSF. Czymś ważnym jest również aplikowanie projektów i grantów, jak i współpraca środowiska naukowego z innymi środowiskami, gremiami, KEP, duszpasterstwem rodzin. Autor zakończył zachętą do integracji środowiska przez publikacje, konferencje, projekty, aby środowisko nauk o rodzinie było mocne merytorycznie, kompetentne.

Podczas wystąpienia *Aktualne wyzwania związane z naukami o rodzinie* p. dr hab. Elżbieta Osewska, prof. PWSZ, przedstawiała kwestie dotyczące nauk o rodzinie, m.in. potrzebę dopracowania specjalności, które ułatwią absolwentom nauk o rodzinie odnalezienie się na rynku pracy. W obecnej sytuacji cywilizacyjnej rodziny potrzebują profesjonalnej pomocy w pogłębieniu więzi małżeńskiej oraz realizacji swoich

funkcji, dlatego mediator i asystent rodziny to potrzebne zawody. Wskazała także na trwającą debatę nad kształceniem przyszłych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie. Kształcenie winno trwać pięć lat (jednolite studia magisterskie lub studia 3+2), by nauczyciel uzyskał tytuł zawodowy magistra. Ważne, by przyszli nauczyciele kształcili się w jednostkach reprezentujących nie tylko dorobek naukowy, ale i praktyczne doświadczenia. Trzeba zadbać o wysoką jakość praktyk, aby studenci mogli nabywać umiejętności niezbędne w realizacji przyszłej pracy zawodowej. Należy podjąć działania wspierające wypracowanie jasnej, spójnej i długofalowej polityki rodzinnej, która poprawi sytuację polskiej rodziny kadrowej, nie tylko w aspekcie materialnym, ale będzie umacniać mentalność prorodzinną młodych Polaków.

Konferencja spotkała się z pozytywnym przyjęciem uczestników, głównie członków Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, którzy mieli możliwość zadania pytań zwłaszcza przedstawicielowi CK i MRPiPS.

Bezpośrednio po konferencji odbyło się Walne Zebranie Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, podczas którego członkowie PSF zaprezentowali najnowsze publikacje dotyczące nauk o rodzinie wydane w poszczególnych jednostkach. Pani dr Katarzyna Kutek-Składek zaprezentowała stronę internetową stowarzyszenia, prosząc o przesłanie uwag do końca grudnia 2017 roku. Uzgodniono, że prócz podstawowych danych o stowarzyszeniu strona będzie dawała możliwość zamieszczania informacji o planowanych konferencjach, publikacjach, inicjatywach, co ułatwi współpracę. Obecni uczestnicy przedstawili planowane konferencje naukowe (m.in. UPJPII, wiosna 2018: „Mocna rodzina fundamentem zdrowego społeczeństwa”). Pani Prezes podkreśliła potrzebę współpracy z instytucjami krajowymi i zagranicznymi podejmującymi działania na rzecz małżeństwa i rodziny (bp J. Wątroba – Rada Rodziny KEP; p. Elżbieta Rafalska, minister rodziny, pracy i polityki społecznej). Potwierdzono, że spotkania PSF najlepiej łączyć z konferencjami naukowymi lub z innymi ważnymi wydarzeniami. Pani Prezes zachęcała do publikacji artykułów w periodykach: „The Person and the Challenges” i „Family Forum” oraz w innych naukowych periodykach. Wskazywała na potrzebę wsparcia doktorantów nauk o rodzinie w ich rozwoju naukowym poprzez stwarzanie możliwości publikacji, wyjazdu lub wystąpienia podczas konferencji. Wspomniała również, że polscy studenci zdobywają stopnie naukowe poza granicami Polski, m.in. dr Agnieszka Ukleja, doktorat w KU Leuven z zakresu teologii rodziny. Podczas Walnego Zgromadzenia przyjęto 11 nowych członków.

Na zakończenie Pani Prezes podziękowała za wszystkie dotychczasowe sugestie, rady, uwagi dotyczące PSF i zachęcała do dalszej współpracy.

Józef Stala  
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie